

ESPECIAL BEATIFICACIONS

MÀRTIRS DELS FILLS DE LA SAGRADA FAMÍLIA

Aquesta al·legoria dels *Màrtirs per la família*, obra del professor Joan Torres Viver (2013), s'inspira en aquest conegut text de l'Apocalipsi (7,9-15): «Després d'això, vaig veure que hi havia una multitud tan gran que ningú no l'hauria poguda comptar. Eren gent de totes les nacions, tribus, pobles i llengües. S'estaven drets davant el tron i davant l'Anyell, vestits de blanc i amb palmes a les mans, i proclamaven amb veu forta:

“La salvació ve del nostre Déu, que seu al tron, i de l'Anyell.” (...) Aleshores un dels ancians va prendre la paraula i em preguntà: “Aquests que van vestits de blanc, qui són i d'on vénen? Jo li vaig respondre: “Senyor meu, tu ho saps.” Ell em digué: “Aquests són els qui vénen de la gran tribulació. Han rentat els seus vestits amb la sang de l'Anyell i els han quedat blancs. Per això estan davant el tron de Déu donant-li culte nit i dia

dins el seu temple.”» Tots ells, com a religiosos i sacerdots Fills de la Sagrada Família, han estat acollits al cel per la Verge Maria i sant Josep. Els quinze sacerdots duen estola, els religiosos, una palma o estan amb un signe de recolliment, i el jove Sebastià Llorens, amb la imatge de la Mare de Déu del Vilar, patrona de Blanes, per la qual va arriscar la vida en posar fora de perill l'escultura mil·lenària.

Representen tota la congregació

Josep M. Blanquet, s.f.
Vicepostulador

El testimoni dels 19 Fills de la Sagrada Família i el jove laic que formen el grup de *Màrtirs per la família*, simbolitza i representa tota la família de la congregació: religiosos, sacerdots, famílies i joves.

Quan reflexionem sobre els 20 nous màrtirs i en llegim les biografies i les declaracions dels diferents testimonis del procés amb els documents trobats, arribem a la conclusió que van ser persones lliurades i generoses, i que tots, des d'aquells mateixos anys, eren considerats amb raó sants, màrtirs veritables, perquè van morir exclusivament per ser sacerdots, religiosos i cristians autèntics.

El seu delictes va ser ser Fills de la Sagrada Família, viure consagrats en cos i ànima al ministeri sacerdotal i religiós propi de la nostra Congregació, i el jove Sebastià Llorens per fer-se solidari amb el P. Jaume Puig.

Per les seves condicions personals, són una mostra plural de la congregació de llavors. Vegem aquesta anàlisi senzilla:

I. En primer lloc, hi ha representades gairebé totes les **comunitats** d'Espanya d'aquells anys.

1. Blanes: P. Jaume Puig i Sebastià Llorens;
2. Les Corts: P. Narcís Sitjà, Ramon Oromí, Ramon Llach, Robert Montserrat i germans Antoni Mascaró i Pere Roca;
3. Sant Andreu: G. Segimon Sagalés;
4. Mosqueroles: P. José Vila i G. Pedro Ruiz;
5. Tremp: P. Joan Cuscó i Pere Sadurní;
6. Reus: P. Fermí Martorell, Francesc Llach, Eduard i Ramon Cabanach;
7. Vilafranca del Penedès: P. Jaume Llach i Pere Verdaguer;
9. Sant Julià de Vilatorrada: P. Joan Franquesa.

II. Alguns d'ells havien estat **admesos i formats** directament per sant Josep Manyanet: P. Narcís Sitjà, Ramon Oromí, Joan Cuscó, Pere Sadurní, Fermí Martorell, Ramon, Jaume i Francesc Llach i Joan Franquesa.

III. Sigui pel lloc de naixement (*) o pel del martiri (+), hi ha representades totes les **diòcesis de Catalunya, les de Montsó-Barbastre i Burgos**:

- Barcelona: * + P. Narcís Sitjà, i * P. Ramon Cabanach;
- Terrassa: * P. Jaume Puig, i + P. Pere Verdaguer, Robert Montserrat, G. Antoni Mascaró, P. Ramon i Jaume Llach i Ramon Oromí;

QUADRE DELS MÀRTIRS PER LA FAMÍLIA

És obra d'Antonio Gómez (1995) amb les fotografies dels 20 Màrtirs per la família, col·locades d'esquerra a dreta, segons la cronologia del seu martiri, entorn la imatge de Crist ressuscitat per la dreta de l'Altíssim. Un àngel porta una corona de llorer a la mà, símbol del triomf del martiri dels nous màrtirs.

- Sant Feliu de Llobregat: * P. Pere Sadurní;
- Tarragona: * P. Eduard Cabanach, i + P. Fermí Martorell, Francesc Llach, Eduard i Ramon Cabanach;
- Tortosa: * P. Fermí Martorell;
- Girona: * P. José Vila i Sebastià Llorens, i + P. Jaume Puig i S. Llorens;
- Vic: * G. Segimon Sagalés, P. Pere Verdaguer, Ramon, Jaume i Francesc Llach, i + P. Josep Vila i G. Segimon Sagalés;
- Solsona: * + P. Joan Franquesa;
- Urgell: * P. Ramon Oromí;
- Lleida: + P. Joan Cuscó i Pere Sadurní;
- Burgos: * G. Pere Ruiz;
- Barbastre-Montsó: * G. Antoni Mascaró.

IV. Els nous màrtirs reflecteixen les **edats diferents**, des dels 69 anys dels P. Narcís Sitjà i Ramon Oromí fins als 21 del G. Pere Roca.

V. També hi són presents els **graus canònics** de la nostra Congregació: 15 sacerdots; 1 germà vicari; 2 escolars minoristes; 1 escolar teòleg; i 1 exalumne que es preparava per al matrimoni.

VI. Hi ha sacerdots **amb responsabilitat** en el nivell més alt i local de la Congregació:

- els P. Narcís Sitjà i Ramon Oromí eren

«El seu delictes va ser ser Fills de la Sagrada Família, viure consagrats en cos i ànima al ministeri sacerdotal i religiós propi de la nostra Congregació»

consultors generals; el P. Ramon Llach, ecònom general, i el P. Jaume Llach, examinador general;

- els P. Jaume Puig i Joan Cuscó eren superiors de les comunitats de Blanes i Tremp respectivament; els P. Fermí Martorell i Francesc Llach eren vicari-ecònom i secretari respectivament de la comunitat de Reus; els P. Jaume Llach i Pere Verdaguer eren vicari-ecònom i secretari respectivament de la comunitat de Vilafranca;

VII. Alguns eren notables per la seva

vàlua intel·lectual: el P. Ramon Oromí era escriptor, director de la revista *La Sagrada Família*, autor de la biografia de sant Josep Manyanet, consiliari de l'Associació de Periodistes Catòlics de Barcelona i director diocesà de l'Associació i Visita Mensual Domiciliària de la Sagrada Família; el P. Pere Sadurní posseïa una extensa cultura en tots els àmbits del coneixement humà; el P. Narcís Sitjà era músic, poeta i un predicador estimat; el P. Joan Franquesa era escriptor, autor de la primera biografia de sant Josep Manyanet, poeta i predicador sobretot de la Sagrada Família; el P. Ramon Llach, un mestre i educador consumat; el P. Jaume Llach, un home de gran cultura eclesiàstica i civil; el G. Pere Roca era un poeta en potència; el G. Segimon Sagalés, un avançat en pedagogia activa, etc.

VIII. El martiri va ser una gràcia que va coronar la intensa **vida de fidelitat religiosa, sacerdotal i laical** de tots ells, especialment la dels P. Narcís Sitjà, Eduard i Ramon Cabanach, Jaume Puig i Sebastià Llorens, per esmentar els més excel·lents.

Aquestes peculiaritats demostren la riquesa del carisma dels Fills de la Sagrada Família i la possibilitat de ser encarnat en personalitats i circumstàncies diferents.

Màrtirs per Crist, màrtirs per la família

P. Jesús Díaz, s.f.
Superior general

Mai a l'Església no ha faltat el martiri. Ja Jesucrist va anunciar: «Us agafaran, us perseguiran, us portaran a les sinagogues i a les presons i us faran comparèixer davant els reis i els governadors per causa del meu nom. Serà una ocasió de donar testimoni...» (Lc 21,12), i, alhora, va proclamar: «Feliços vosaltres quan, per causa meua, us insultaran, us perseguiran i escamparan contra vosaltres tota mena de calúmnies!» (Mt 5,11). La veritat és que estem advertits perquè un «deixeble no és més que el seu mestre; en té prou de ser com el seu mestre» (Mt 10,24). I és que els màrtirs no moren per una idea, per sublim que sigui, sinó per amor i fidelitat a Jesucrist.

El beat Joan Pau II escrivia que els màrtirs són «testimonis que segellen amb la pròpia sang la seva pertinença a Crist», que han viscut plenament la veritat de Crist, Mestre i Senyor. Homes, en el nostre cas, de diferents edats i procedències, que van viure la consagració baptismal i religiosa i el ministeri sacerdotal fidels al Senyor i al carisma natzaret, en sant Josep Manyanet, se'ns va regalar com un do: enamorats de Natzaret i educadors de la joventut i de la família van ser capaços d'oferir la darrera i millor lliçó amb el lliurament total de les seves vides. Pregària, fraternitat, fidelitat fins al final per amor a Jesucrist, a l'Església, a la Congregació, a la família, a tots els germans.

La santedat no és sinó la més alta realització de la condició filial en què consisteix essencialment la vocació cristiana. Com a «Fills de la Sagrada Família» van entendre que no hi ha element que es pugui veure com a pertanyent a una vida santa que no trobi el seu desenvolupament adequat i més elevat en l'experiència de la filiació.

Des de la trobada amb un Déu que és Pare van viure plenament el seu ésser fills i la seva fraternitat en Crist, el Fill de Déu, el «camí, la veritat i la vida» (Jn 14,6) per a cadascun d'ells. Van estimar Crist amb un amor més poderós que la vida; van acceptar morir perquè tenien la certesa que existeix, més enllà de les portes de la mort, un món de llum i de vida i, en fer-ho, ens introdueixen en el cor mateix del misteri de Crist que va vessar la seva sang innocent per la nostra salvació.

En l'Any de la Fe

En l'horitzó de l'Any de la Fe en el qual ens trobem el papa emèrit Benet XVI recorda que «per la fe, els màrtirs van lliurar la vida com a testimoni de la veritat de l'Evangeli, que els havia transformat i fet capaços d'arribar fins al do més gran de l'amor amb el perdó dels seus perseguidors», i afegeix, «per la fe, homes i dones de tota edat, el nom dels quals són inscrits en el llibre de la vida (cf. Ap 7,9; 13,8), han confessat al llarg dels segles la bellesa de seguir el Senyor Jesús allà on se'ls cridava a donar testimoni del seu ésser cristians: en la família, la professió, la vida pública i el desenvolupament dels carismes i ministeris que se'ls confiaven» (*Porta fidei*, 13). El martiri és l'acte suprem de la fe de qui, fiat de Crist, és capaç de confirmar el que creu amb el do suprem de la seva vida però és també l'acte suprem de l'esperança en la trobada amb Déu al cel i d'un amor més gran a Crist que a la pròpia vida.

Donar la vida per amor, cada dia, i en el martiri, és una possibilitat anun-

Capella panteó dels Màrtirs per la família, obra de Francesc Carulla (2006), que es troba al santuari de Sant Josep Manyanet a Barcelona. Sant Josep Manyanet, com sant Pau, ens exhorta que els honorem perquè van ser col·laboradors seus, «els noms dels quals estan inscrits en el llibre de la vida» (Flp 3,3).

ciada que no s'ha d'excloure del propi horitzó existencial. De fet, moltes persones confessen avui la seva fe oferint tota la vida per amor i fent el bé amb la paraula, el treball, l'exemple, la pregària i el sacrifici tants cops amagat. Aquests homes i dones manifesten que el «martiri» és el testimoni suprem de la veritat de Déu i de la veritat de la persona... un testimoni clar que Déu és Déu, l'únic necessari i que només amb ell n'hi ha prou. La fe és un do rebut i ofert a tots; d'ella deriva una actitud de servei a la societat que va més enllà de les ideologies i surt a l'encontre del germà per mostrar el rostre misericordiós del Pare i la força de la comunitat

que ens uneix i sosté. L'Església és, per la seva mateixa naturalesa, missionera («Aneu per tot el món i anuncieu la bona nova de l'evangeli a tota la humanitat», Mc 16,15). Qui es troba amb Crist no pot deixar d'anunciar-lo amb la vida, les paraules... la comunitat cristiana anuncia la fe en Jesucrist mort i ressuscitat a través dels segles. Hem d'estar feliços de la nostra identitat cristiana, una identitat que dona el baptisme i que ha de ser alimentada i enfortida cada dia. La nostra vida no és per amagar-la «sota una mesura»; és llum i ferment, ha de brillar en el món per les bones obres i influir positivament en la vida dels altres, en la marxa de la societat mostrant amb humilitat i senzillesa l'amor de Déu en totes les realitats de la nostra existència.

No volem oblidar aquests testimonis preciosos de llavors i d'ara, de consagrats i de laics. Han estat i continuen essent un exemple atractiu i generós per als religiosos, els joves i les famílies. Per això recollim l'herència dels qui van morir per la fe, la família, perdonant els seus enemics i essent constructors de reconciliació. Ells són patrimoni comú de tots els creients. Seguidors de Jesús de Natzaret van ser testimonis, juntament amb Maria i Josep, d'un «Déu fet carn» en la nostra història per donar-nos vida i vida plena; van viure fins a les darreres conseqüències la fe que va donar sentit a les seves vides cristianes i religioses. I nosaltres transmetem la crida que ells no van apagar i ens van llegar. I, en la nostra feblesa, professem amb integritat i valor, amb fidelitat i coherència, com ells, la nostra fe en Crist, el Senyor, avui, aquí, a la nostra història, al nostre Natzaret que és el de tots. «En el món passareu tribulacions, però tingueu confiança: jo he vençut el món» (Jn 16,33).

Sant Josep Manyanet, primera víctima de la persecució

Segons el pròxim beat Ramon Oromí, testimoni presencial, «el cos del P. Josep Manyanet va ser la primera "víctima" de la persecució del nostre Institut religiós a Espanya». En efecte, el 16 de juliol del 1936, davant l'amenaça que hi havia sobre el col·legi Jesús, Maria i Josep de Barcelona, que guardava les despulles mortals del Fundador des del 1929, els superiors van decidir incinerar-les perquè fos més fàcil custodiar-lo, operació que va realitzar entre llàgrimes de tots els presents, el religiós, també pròxim beat, Segimon Sagalés. Així, el fundador, amb la destrucció del seu cos, va voler precedir simbòlicament amb l'exemple el martiri dels 20 religiosos.

El 1939, les despulles incinerades van ser col·locades de nou a la capella panteó fins al 2005, quan van ser dipositades sota l'altar major de la parròquia intitulada a Sant Josep Manyanet de Barcelona.

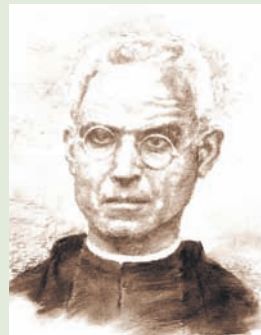

Barcelona: frontal de bronze del sarcòfag, de Francesc Carulla, que conserva les despulles mortals de sant Josep Manyanet.

JAUME PUIG I MIROSA

Terrassa (Vallès Occidental), 1908 | Blanes (La Selva), 1936

El dia del seu baptisme, el seu avi Jaume va oferir una pesseta pel bateig d'aigua i una altra pel bateig de sang. Sacerdot i educador, de tracte amable, era superior de la comunitat i director del col·legi Santa Maria de Blanes (Girona). Especialment en la música, era reconegut pel seu tremp espiritual, la seva fina sensibilitat i la seva ànima d'artista. Amb l'exalumne Sebastià Llorens, amagà la imatge de la Mare de Déu del Vilar, patrona de Blanes, i ambdós foren assassinats al bell mig del carrer, cap al tard, el 30 de juliol de 1936. Les seves darreres paraules foren: «Déu meu, Déu meu!» Fou inhumat en un sot del cementiri «perquè era capellà». Avui reposa al «panteó dels màrtirs», al santuari de Sant Josep Manyanet de Barcelona.

FERMÍ MARTORELL I VIES

Margalef (Priorat), 1879 | Vila-rodona (Alt Camp), 1936

Era sacerdot, vicari i ecònom de la comunitat i professor de primària del col·legi Sant Pere Apòstol de Reus. Exacte i auster envers ell mateix, sabia respectar i acontentar tothom. Tant al col·legi de Reus com anteriorment al de Vilafranca del Penedès, fou molt estimat pels alumnes gràcies a l'abnegació i dedicació constants. Detingut «per ser sacerdot», segons la seva pròpia confessió, el 27 de juliol de 1936 fou conduït al vaixell-presó *Río Segre*, ancorat al port de Tarragona. Allà es trobà amb quatre religiosos més de la comunitat. Un mes més tard, el 25 d'agost, fou traslladat en camió, lligat de peus i mans, juntament amb setze companys més, i assassinat a la Pujada de Vilardida (Vila-rodona) cap a les deu del matí del mateix dia.

SEBASTIÀ LLORENS I TELARROJA

Tordera (Maresme), 1909 | Blanes (La Seva), 1936

Fou exalumne del col·legi Santa Maria de Blanes i dels beats Segimon Sagalés i Jaume Puig. Era un jove estudiós, piadós i treballador de pagès, congregant de sant Lluís, afiliat a la Federació de Joves Cristians de Catalunya i membre del Tercer Orde de sant Francesc. L'Eucaristia i la devoció a la Mare de Déu del Vilar foren els grans amors que l'impulsaren amb generositat i sacrifici a tota classe d'obres bones. La seva darrera empresa, mentre pensava seriosament en el projecte del seu matrimoni, fou salvar la imatge de la

Mare de Déu del Vilar, malgrat córrer risc la seva vida. La Mare del cel l'associà al beat Jaume Puig en el martiri el 30 de juliol de 1936. Les seves despulles reposen al nínxol familiar del cementiri de Blanes.

FRANCESC LLACH I CANDELL

Torelló (Osona), 1889 | Vila-rodona (Alt Camp), 1936

Era el més petit de quatre germans religiosos de l'Institut. Sacerdot, secretari de la comunitat i professor de ciències al col·legi Sant Pere Apòstol de Reus. Tenia una gran intel·ligència i preparació per a la docència, en especial de les ciències, i destacava per la virtut de la paciència. Havia ensenyat també als col·legis de Blanes i de Vilafranca del Penedès. Empresonat amb altres religiosos, primer a Reus, on organitzà uns exercicis espirituals en preparació per a la mort, el 25 de juliol de 1936 fou traslladat al vaixell-presó *Cabo Cullera*, ancorat al port de Tarragona i, dos dies després, al *Río Segre*. Conduït en camió i lligat de peus i mans amb setze companys més, fou assassinat a la Pujada de Vilardida (Vila-rodona) el 25 d'agost de 1936.

NARCÍS SITJÀ I BASTÉ

Sant Andreu de Palomar (Barcelona), 1867 | Barcelona, 1936

Fou un dels primers religiosos de l'Institut, mestre de novicis i consultor general del fundador, sant Josep Manyanet. Era un educador i conseller espiritual incomparable. Va sobresortir en la pràctica de totes les virtuts religioses, en el ministeri de la predicació, en el confessorari i en la promoció de la devoció a la Sagrada Família. Era, a més, poeta i músic. Va ser detingut a Barcelona, a casa dels seus familiars on exer-

cia també el ministeri sacerdotal i del quals es va acomiadar amb aquestes paraules adreçades a la seva cunyada: «Marieta, fins al cel!» Fou assassinat a la Riera de Sant Andreu de Palomar el 9 d'agost de 1936. Quedà amb la mà alçada, amb un gest de perdonar els seus botxins. Fou enterrat al cementiri de la mateixa població.

EDUARD CABANACH I MAJEM

Bellmunt (Priorat), 1908 | Vila-rodona (Alt Camp), 1936

Fou sacerdot i director de la Congregació mariana post-escolar del col·legi Sant Pere Apòstol de Reus. Era exalumne del col·legi Sant Miquel Arcàngel de Molins de Rei. Es considerava «tot de Déu» i havia promès viure i morir a l'Institut. Havia ofert la seva vida i els seus béns patrimonials «per les vocacions natzarenas». Tres dels seus germans eren també religiosos, dos d'ells jesuïtes. Ell tenia com a model sant Joan Berchmans. Aconsegui emportar-se el breviari a la presó de Reus i als vaixells de Tarragona, on el resava i meditava amb els altres religiosos. El dia 25 d'agost de 1936 fou portat des del vaixell *Río Segre*, en camió i lligat de peus i mans amb setze companys més, fins a la Pujada de Vilardida (Vila-rodona), on fou assassinat.

JOAN CUSCÓ I OLIVER

La Granada del Penedès (Penedès), 1872 | Lleida, 1936

Fou sacerdot, superior de la comunitat i director del col·legi Sant Josep de Tremp. Bon confessor de religioses i director d'ànimes, era també un veritable mestre en qui resplendien qualitats excel·lents, apreciades pels alumnes i familiars. Obligat a abandonar el col·legi, fou detingut a Alòs d'Isil en intentar creuar la frontera per tal d'arribar a Roma, i conduït a la presó d'Esterrí d'Àneu i a la provincial de Lleida el 6 d'agost de 1936. Amb 72 companys religiosos i sacerdots més i el beat Pere Sadurní, lligats amb cordes de

dos en dos pels colzes, fent grups de cinc parelles, foren conduïts en camions fins el cementiri, i assassinats el 21 del mateix mes. Amb el beat Pere Sadurní s'havien preparat espiritualment amb el sagrament de la reconciliació.

RAMON CABANACH I MAJEM

Barcelona, 1911 | Vila-rodona (Alt Camp), 1936

Germà del beat Eduard, era sacerdot i director de la Congregació mariana escolar del col·legi Sant Pere Apòstol de Reus. Tenia consciència que «la seva vocació era cercar i formar vocacions religioses i sacerdotals» per a l'Institut. Era característic el seu amor a l'Eucaristia. De fet, el 20 de juliol de 1936, quan el col·legi ja estava rodejat de milicians, revestit de roquet i estola, retirà del sagrari la reserva del Santíssim i el deixà a la casa d'un exalumne, passant sorprenentment enmig dels milicians. Empresonat amb els altres religiosos de la comunitat, els animava amb les paraules de santa Felicitat, la màrtir africana: «Demà no serem sols a sofrir, Crist serà amb nosaltres.» Va sortir del vaixell *Río Segre* fins a la Pujada de Vilardida (Vila-rodona), on fou assassinat el 25 d'agost de 1936.

PERE SADURNÍ I RAVENTÓS

Vilanova i La Geltrú (Garraf), 1883 | Lleida, 1936

Fou sacerdot i professor de ciències del col·legi Sant Josep de Tremp. Home d'estudi, estava dotat d'un talent privilegiat i posseïa una extensa cultura en totes les branques del coneixement humà. Tenia l'habilitat de comunicar als alumnes, juntament amb els coneixements, l'amor a l'estudi i el desig d'aprendre. Havia estat professor del seminari Sagrada Família i especialment del col·legi Sant Ramon de Penyafort de Vilafranca del Penedès. Acompanyant el

beat Joan Cuscó, el seu superior, amb el propòsit d'arribar a Roma, patí els mateixos sofriments que ell i els altres 72 companys religiosos i sacerdots. Conscient i preparat per al seu destí final, fou assassinat la matinada del 21 d'agost 1936, tot acceptant la mort per expiar els pecats propis i dels altres.

JOAN FRANQUESA I COSTA

Santa Fe (La Segarra), 1867 | Cervera (La Segarra), 1936

Era sacerdot, poeta i apòstol de la devoció a la Sagrada Família que propagà amb tots els mitjans al seu abast, tant al confessorari com al púlpit i a la premsa. Sant Josep Manyanet el nomenà primer director de la revista *La Sagrada Família*. Escriví diversos llibres sobre l'Eucaristia, novenes i un mes dedicat a la Sagrada Família, tres-centes dècimes titulades *Natzarenas* i nombrosíssimes poesies, la major part en honor de la Família de Natzaret. Va escriure també sobre altres temes religiosos que divulgava en diverses publicacions. La persecució religiosa el sorprengué predicant uns exercicis espirituals a Barcelona i es refugià a Sant Boi de Llobregat i a Santa Fe. Fou detingut a l'estació de ferrocarril de Sant Guim de Freixenet «per ser sacerdot» i assassinat a Cervera el 2 de setembre de 1936.

SEGIMON SAGALÉS I VILA

Vic (Osona), 1888 | Múnter (Osona), 1936

Era religiós coadjutor, mestre de pàrvuls al col·legi Jesús, Maria i Josep de Barcelona. Les famílies, tant a Barcelona com abans als col·legis de Reus i de Blanes, volien que els seus fills anessin a la classe del beat Segimon perquè, a més de ser eficient, era una illa de pau i alegria, on li agradava tenir flors, ocells, peixos i un mico, que era «l'ajudant» de la classe. Sempre estava alegre i de bon humor, tot i el càncer de coll que patia i que el feia passar males estones. Salvà les restes mortals de sant Josep Manyanet, incinerant-les amb l'ajuda de dues famílies. No li feia por la mort sinó caure en mans de les milicianes. Detingut a Calldetenes, fou assassinat a Múnter el 8 de setembre de 1936. Avui reposa al «panteó dels màrtirs» al santuari de Sant Josep Manyanet de Barcelona.

PERE RUIZ ORTEGA

Vilviestre de Muñó (Burgos), 1912 | Sant Fruitós de Bages (Bages), 1937

Era estudiant de tercer any de teologia i ordenat d'ordes menors. Felix de la seva vocació, somiava amb l'ordenació sacerdotal. A Mosqueroles, era el sotsprefecte dels filòsofs. Ell va acompanyar el beat Josep Vila fins a Vic i amb Casimir Roca es traslladà a Mura i Manresa. En aquesta ciutat treballà a les Escoles del Poble amb el servent de Déu Magí Morera, formant una veritable comunitat religiosa. El dia 4 d'abril de 1937, amb el desig de completar la teologia, després d'haver oït missa, es posà en camí cap al Pirineu amb el propòsit d'arribar a Roma, junt amb el beat Pere Roca. Detingut a la Pobla de Lillet, fou retornat i empresonat a Manresa fins al dia 12 d'abril de 1937. En aquest mateix dia fou assassinat a la carretera de Moià, terme municipal de Sant Fruitós de Bages.

JOSEP VILA I BARRI

Camprodon (Ripollès), 1910 | Granollers de la Plana (Osona), 1936

Ordenat sacerdot a Girona el 7 de març de 1936, en esclatar la persecució, sojornava amb tretze religiosos filòsofs sota el seu càrrec al poble de Mosqueroles (Barcelona). No descansà fins haver trobat refugi per a tots. Tot fugint a través del bosc amb dos d'ells, arribà a Vic, a casa de la seva germana, on s'allotjà amb un oncle seu escolapi. Junts resaven el breviari, el rosari i d'altres pregàries. El dia 20 de setembre de 1936, l'escolapi sortí per adreçar-se cap a Roma, però fou detingut. Al capvespre del mateix dia ho foren també el beat Josep i

el seu cunyat. Empresonats tots tres a Vic, els dos sacerdots foren assassinats a la Terma llarga (Granollers de la Plana) la nit del 21 de setembre. El beat Josep reposa al «panteó dels màrtirs» al santuari de Sant Josep Manyanet de Barcelona.

PERE ROCA I TOSCAS

Mura (Bages), 1916 | Sant Fruitós de Bages (Bages), 1937

Era estudiant de primer any de teologia. De caràcter jovial i alegre amb tothom, tenia una gran afició per la literatura i la cultura catalana. Per les obres de joventut que se'n conserven, es pot endevinar que hauria estat un poeta de primera categoria. Abandonà el seminari de les Corts el 19 de juliol de 1936 i es refugià primer a Mura i després a Manresa, donant un gran exemple de pau, paciència i fortalesa. El 4 d'abril de 1937, amb el desig d'arribar a Roma per completar la teologia, després d'haver oït missa, intentà travessar els Pirineus amb el beat Pedro Ruiz i el seu germà Pau. Detingut a la Pobla de Lillet, fou retornat i empresonat a Manresa fins al dia 12 d'abril de 1937. En aquest mateix dia fou assassinat a la carretera de Moià, terme de Sant Fruitós de Bages.

PERE VERDAGUER I SAURINA

Manlleu (Osona), 1908 | Montcada (Vallès Occidental), 1936

Era sacerdot, secretari del col·legi Sant Ramon de Vilafranca del Penedès i prefecte de la Congregació mariana. Era dibuixant i realitzà en grans dimensions l'escut de la Congregació que presidia el menjador del seminari. Obligada la comunitat a abandonar el col·legi de Vilafranca ja el maig de 1936, va romandre al col·legi Sant Lluís de Begues mentre arreglava els papers perquè havia de traslladar-se a la delegació argentina de l'Institut. Refugiat a Manlleu, va haver de travessar el riu Ter a la nit a fi d'evitar els milicians; arribat a Barcelona i mentre residia en una pensió al districte de Ciutat Vella, fou reconegut com a sacerdot i detingut en un control. Empresonat al penitenciar de Sant Elies, fou assassinat al cementiri de Montcada el 15 d'octubre de 1936.

RAMON LLACH I CANDELL

Torelló (Osona), 1875 | Montcada (Vallès Occidental), 1937

Era el més gran dels quatre germans religiosos de l'Institut, sacerdot i ecònom general. Era pedagog, bon mestre, sobretot de matemàtiques, i havia estat un director de prestigi a diversos col·legis. Era també un eximi poeta i literat. Residia a la casa general de les Corts, i el diumenge 19 de juliol va anar a celebrar missa a la capella de les Penedides i ja no va poder tornar a casa. Refugiat primer a Barcelona i després a Girona, donava classes a l'Acadèmia Guiu de Barcelona fins que, detingut el 17 d'abril de 1937 a la plaça Sepúlveda, 3 de Barcelona, amb el seu germà el beat Jaume i la senyora propietària del pis, foren traslladats a la central de les patrulles. Conduït finalment a Sant Elies, fou assassinat a la paret del cementiri de Montcada el 19 del mateix mes i any.

ROBERT MONTSERRAT I BELIART

Reus (Baix Camp), 1911 | Montcada (Vallès Occidental), 1936

Ordenat sacerdot a Girona el 7 de març de 1936, estava destinat a la delegació argentina de l'Institut. Era molt bon músic, seriós i formal. El dissabte 18 de juliol, celebrà una missa per acomiadar-se dels seus familiars al santuari de la Misericòrdia de la seva ciutat natal. En tornar a Barcelona diumenge 19, va poder arribar encara al seminari Sagrada Família de les Corts. Amagat i donant lliçons de música, a primers de novembre de

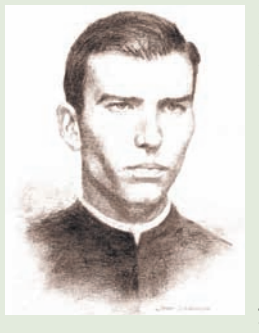
1936, els milicians encerclaren el perímetre de la pensió on s'allotjava a l'Eixample, i escorcollaren pis per pis fins que el trobaren. Detingut juntament amb l'amo de la pensió i traslladats al penitenciar de Sant Elies, fou assassinat el 13 del mateix mes «perquè era sacerdot» a la paret del cementiri de Montcada.

JAUME LLACH I CANDELL

Torelló (Osona), 1878 | Montcada (Vallès Occidental), 1937

Un altre membre de la família Llach, que fou sacerdot, vicari i ecònom del col·legi Sant Ramon de Vilafranca del Penedès. Era també examinador general. Home d'una gran cultura eclesiàstica i civil, destacava en ciències i matemàtiques. Confiscat el col·legi de Vilafranca el maig de 1936, treballà al col·legi de Sant Julià de Vilatorrada fins que esclatà la persecució. Baixà a Barcelona per acompanyar el seu germà el beat Ramon en els diversos refugis i treballs de Barcelona i Girona. Després de pagar una forta quantitat per garantir les seves vides, fou detingut el 17 d'abril de 1937 a la plaça Sepúlveda, 3 de Barcelona amb el seu germà el beat Ramon i la senyora propietària del pis. Conduït finalment al penitenciar de Sant Elies, fou assassinat a la paret del cementiri de Montcada el 19 del mateix mes.

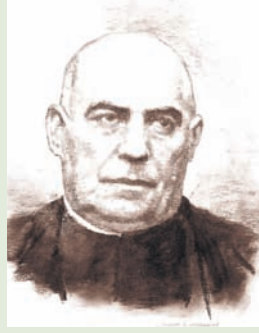

ANTONI MASCARÓ I COLOMINA

Albelda (La Llitera), 1913 | Montcada (Vallès Occidental), 1936

Era un religiós profés, de segon any de teologia i ordenat d'ordes menors. Tenia dos oncles sacerdots a l'Institut. Havia fet les pràctiques pedagògiques al col·legi Sant Pere Apòstol de Reus. Durant el curs 1935-36 complia el servei militar al batalló 10 de Pedralbes de Barcelona, com a quota, i per això freqüentava els caps de setmana el seminari de les Corts. Diumenge 19 de juliol s'incorporà a la caserna després d'oïr missa i arribà quan tot el batalló es trobava lluitant a la ciutat. Va refugiar-se a

casa d'una germana seva i treballava en una casa d'olis i sabons, i després en un bar al carrer de la Palla. El gener de 1937 fou detingut i empresonat a Sant Elies amb el seu oncle Ferran Mascaró, i tots dos foren assassinats el 27 de gener de 1937 a la paret del cementiri de Montcada.

RAMON OROMÍ I SULLÀ

Salàs de Pallars (Pallars Jussà), 1875 | Montcada (Vallès Occidental), 1937

Era sacerdot, consultor i durant molts anys també secretari general de l'Institut, director de la revista *La Sagrada Família*, autor de la primera biografia de sant Josep Manyanet i d'altres escrits. Dedicà llargs anys a la formació religiosa i científica dels joves religiosos i fou un constant propagador de les virtuts i exemples de la Sagrada Família de Natzarret. Va salvar una bona part de l'important i valuós patrimoni moral i material de sant Josep Manyanet i de l'Institut. Acollit benèvolament per dues famílies de Barcelona, es refugià després en una pensió del carrer Tallers, 28 on fou detingut el 19 d'abril de 1937 i traslladat a la central de patrulles, on va confessar la seva condició de sacerdot. Conduït al penitenciar de Sant Elies, fou assassinat a la paret del cementiri de Montcada el 26 del mateix mes.

CARTA D'UN TESTIMONI D'EXCEPCIÓ

Tot un cor de màrtirs. Beneïts sien!

«Escric sota la pressió del dolor que m'aclapara el cor en presència dels esdeveniments d'Espanya que tan directament ens afecten. Ja tenim un veritable cor de màrtirs que no sé si pel seu nombre i qualitat o pel tedi que causa viure aquesta vida de turment continu fa venir ganes de sumar-s'hi. Estava i estic resignat i desitjós en i d'allò i si no és pel deure que m'imposa el càrrec i que per això em dec a la Mare que ens va donar l'ésser religiós; lluny d'amagar-me hauria presentat el pit a les bales mortíferes; però ja dic, l'obligació s'imposa i he de romandre fins que Déu disposi una altra cosa. És la meua obligació salvar la congregació *et non recuso laborem* i faré els possibles per aconseguir-ho, però necessito suport moral i suport material i el cerco en els

únics que avui me'l poden donar que sou vosaltres. A Espanya, avui, no hi ha res a fer: tot és ruïna; ruïna de cases i de persones: els aspirants, els novicis, els professors escolars han desaparegut; els veterans inutilitzats pels anys, per les xacres i per aquesta catàstrofe, i els de mitjana edat dispersos o delmats. Què podem fer?

Hem de buscar qui pregui per nosaltres en el cel... Tot un cor de màrtirs. Beneïts sien! No puc continuar perquè les llàgrimes m'entorpeixen la ploma i l'emoció em cohibeix. Beneïts sien. Ells, ells m'ajudaran, ens ajudaran a renovar la congregació; ells demanen des del cel que ens mostrem dignes d'ells essent els seus germans en el sacrifici com ho som de congregació: ells van donar la seva sang per ella, per la seva Mare, per la nostra Mare i la seva sang serà fecunda i el nostre sacrifici també ho serà; no els ho regategem: que del nostre sacrifici i del seu surti restaurada aquesta Mare que tan joveneta i amb tan pocs fills ofereix a Déu tal contingent d'herois. Ajudeu-me, estimats, amb el vostre ànim, la vostra pregària, amb els vostres esforços de tota forma.»

(Carta del P. Antoni Samà, s.f., superior general al 1933-1939, adreçada al pare José Ruensa, rector del Sant Nom de Maria [Colorado, EUA]. Roma, 14 de setembre del 1936)

«És la meua obligació salvar la congregació *et non recuso laborem* i faré els possibles per aconseguir-ho, però necessito suport moral i suport material»

RESSENYA BIBLIOGRÀFICA

Josep M. Blanquet, S.F.

MÁRTIRES POR LA FAMILIA

Perfil biográfico de los
BEATOS JAIME PUIG y XIX COMPAÑEROS
Hijos de la Sagrada Familia

Màrtirs per la família

Pedro Mas, s.f.

Així diu el sarcòfag dels màrtirs, situat a la parròquia santuari Sant Josep Manyanet, a Barcelona. Els màrtirs Fills de la Sagrada Família formen una part molt selecta del nostre «Àlbum de família», on apareixen les biografies dels religiosos difunts.

Mártires por la familia, del P. Josep M. Blanquet, S.F. (Barcelona, EGS, 2013, 254 pàg.), recull el perfil biogràfic i el testimoni de dinou religiosos: quinze sacerdots, un vicari, tres estudiants de teologia, i un jove seglar.

Amb paraules del seu biògraf, «les gestes dels Fills de la Sagrada Família que es ressenyen van ser un do per a les famílies i per les famílies. Tota la seva vida va estar consagrada a aquesta missió pròpia de la seva vocació, i per ella van morir. La fidelitat a Crist i a l'Església la van expressar des de la seva fidelitat com a Fills de la Sagrada Família per dur l'evangeli de Natzaret a totes les famílies per mitjà de l'educació de la joventut i pel ministeri sacerdotal en el camp d'aquesta missió».

I això van fer el P. Jaume Puig i els seus dinou companys. Per això els anomenem *Mártirs per la família*. Vint llavors de Crist que, dissemina-

des per una bona part del territori de Catalunya, han germinat i prometen collita abundant.

Com que no van morir tots junts, el llibre els presenta agrupats segons la data i el lloc del seu martiri en vuit capítols. Després d'una breu descripció general dels vuit escenaris, continua la biografia dels servents de Déu amb testimonis abundants dels seus escrits i dels testimonis del procés.

A més del pròleg del P. Jesús Díaz, superior general, i de la presentació de l'autor, completen el llibre dos apèndixs: un que recull el testimoni del P. Antoni Samà, superior general durant aquells anys, i un altre amb el decret oficial del martiri dels servents de Déu. Les fotografies dels servents de Déu i altres que completen la seva biografia o martiri fan més agradable la lectura.

«Vint llavors de Crist que, disseminades per una bona part del territori de Catalunya, han germinat i prometen collita abundant»

Cronologia del procés

Tot i que els servents de Déu Jaume Puig i els 19 companys van ser considerats màrtirs veritables des del moment mateix en el qual van patir la mort, diferents causes històriques i eclesials van diferir l'inici del procés catòlic per a la declaració del martiri per part de l'Església fins al 1994. A partir de la decisió del P. General amb el seu consell, es va iniciar la tramitació de la causa que culminarà amb la beatificació prevista per al proper dia 13 d'octubre d'aquest any 2013.

Aquestes han estat les passes més importants fetes durant aquests anys:

- 16/VII/1994 – Nomenament del P. Josep M. Blanquet, S.F., com a vice-postulador.
- 4/X/1994 – Es demana la introducció de la causa sobre el martiri del P. Jaume Puig i 19 companys al cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona.
- 25/XI/1994 – El card. arquebisbe de Barcelona demana el *nihil obstat* a la Congregació de les Causes dels Sants.
- 24/I/1995 – El card. arquebisbe de Barcelona demana poder instruir conjuntament el procés dels màrtirs pertanyents a altres diòcesis per raó de la seva mort.
- 14/II/1995 – La Congregació de les Causes dels Sants concedeix el *nihil obstat* per a l'inici del procés.
- 21/II/1995 – El card. arquebisbe de Barcelona decreta la instrucció del Procés i nomena el tribunal eclesial format pel Dr. Joan Noguera, jutge delegat; Dr. Jaume Riera, promotor de justícia; Julio González i Carlos Tomé, S.F., notaris. Posteriorment va nomenar dos censors teòlegs i els membres de pèrits en història.
- 15/III/1995 – Al palau episcopal de Barcelona se celebra la sessió d'obertura del procés, a la qual van seguir 34 sessions més durant les quals van ser interrogats 111 testimonis.
- 29/II/1996 – Al palau episcopal de Barcelona se celebra la sessió de cloenda del procés diocesà i es lliuren dos exemplars de les actes del procés a la Congregació de les Causes dels Sants a Roma.
- 5/III/1996 – A la Cancelleria de la Congregació de les Causes dels Sants es procedeix a l'obertura del procés diocesà.
- 14/II/1997 – La Congregació de les Causes dels Sants declara mitjançant un decret la validesa jurídica del procés diocesà.
- 1997-1999 – Diferents entrevistes del P. Josep M. Blanquet amb Mons. José L. Gutiérrez, designat relator de la causa, per a la redacció de la *positio*.

A la capella panteó dels Màrtirs s'han exposat diferents objectes, com calzes, creus, llibrets i documents, mocadors, etc., que van pertànyer als servents de Déu.

- 26/XII/1999 – El relator general signa la presentació de la *positio* i es lliura a la Congregació de les Causes dels Sants.
- 1/VII/2006 – Es presenta a la Congregació de les Causes dels Sants una *Documentació complementària* sobre la detenció i el presumpte martiri del servent de Déu Ramon Oromí Sullà, que es va imprimir en un fullet a part juntament amb la *Declaració d'absència de culte* dels 20 servents de Déu.
- 9/V/2007 – Es procedeix al trasllat de les restes mortals del servent de Déu Segimon Sagalés des del cementiri de Múnter a la capella panteó de la parròquia Sant Josep Manyanet de Barcelona.
- 15/V/2007 – Es procedeix al trasllat de les restes mortals del servent de Déu Josep Vila des del cementiri de Granollers de la Plana a la capella panteó de la parròquia Sant Josep Manyanet de Barcelona.
- 6/VII/2007 – Es procedeix al trasllat de les restes mortals del servent de Déu Jaume Puig des del cementiri de Blanes a la capella panteó de la parròquia Sant Josep Manyanet de Barcelona.
- 30/IX/2009 – Es reuneix el Congrés Ordinari dels Consultors Teòlegs de la Congregació de les Causes dels Sants per a l'examen de la *positio* i se'n publica la *relatio et vota*.
- 8/VI/2010 – Es presenten noves *Puntualitzacions* sobre el presumpte martiri dels servents de Déu assassinats a Montcada i a Sant Fruitós de Bages. Es reuneix novament el Congrés Ordinari dels Consultors Teòlegs (22/VI) per a l'examen de la nova documentació presentada, i s'imprimeix la *relatio et vota* dels dos congressos.
- 7/II/2012 – Es reuneix la Congregació Plenària de Cardenals i Bisbes de la Congregació per a les Causes dels Sants per examinar la *positio* i els vots dels consultors teòlegs, en la sessió de la qual actua com a ponent Mons. Justo Mullor García, arquebisbe.
- 10/V/2013 – El Sant Pare Benet XVI autoritza la publicació del decret reconeixent el martiri dels servents de Déu Jaume Puig i 19 companys Fills de la Sagrada Família.

MEDALLA COMMEMORATIVA

Anvers: Reprodueix el bust dels 20 Màrtirs per la família amb els seus noms respectius i l'anagrama que simbolitza la seva vocació i missió com a Fills de la Sagrada Família.

Revers: Vista de l'Amfiteatre, testimoni del martiri dels primers cristians, i de la Catedral, església primada, amb la inscripció: «Màrtirs per la família - Beatificació - Tarragona 13 octubre 2013.»

Pelegrinatge a Tarragona

OPCIÓ A: PARTICIPACIÓ EN ELS ACTES PROGRAMATS A TARRAGONA PER ALS DIES 12 I 13 D'OCTUBRE

12 d'octubre

- A les 10 h: sortida de Barcelona
- A les 11.30 h: visita a l'Amfiteatre i a la Tarragona romana
- Dinar per compte propi
- A les 16.30 h: Celebració de la Paraula en una església de la ciutat
- A les 18.30 h: assistència a la Tarraco Arena Plaça a la representació de *La Passió de Sant Fructuós* i els seus dos diaques, primers màrtirs de l'Església a Espanya

- Sopar i descans en un Hotel de Salou

13 d'octubre

- A les 9 h: sortida de l'hotel
- A les 12 h: solemne cerimònia de la beatificació dels servents de Déu Jaume Puig i XIX companys
- Àpat fraternal en un Hotel de Salou
- Tornada a Barcelona

OPCIÓ B: PARTICIPACIÓ EN ELS ACTES PROGRAMATS A TARRAGONA I SALOU NOMÉS EL DIUMENGE DIA 13

Sortida de Barcelona a les 8 h, i ja a Tarragona s'uneixen al programa de l'opció A.

OPCIÓ C: ELS PELEGRINS PROCEDENTS D'ALTRES CIUTATS PODRAN UNIR-SE JA A TARRAGONA, ALS ACTES PROGRAMATS EN UNA DE LES DUES OPCIONS

PREUS

Opció A: comprèn el trasllat en autocar, visites guiades i assistència a la representació de la Passió de Sant Fructuós, sopar, allotjament del dia 12, esmorzar i dinar del dia 13 d'octubre.

Habitació individual, 103 euros
Habitació doble, 86 euros cadascú
3a persona en doble, 75 euros
Suplement per nen, 60 euros

Opció B: comprèn el trasllat en autocar i el dinar del dia 13: 32 euros

Opció C: comprèn el dinar del dia 13: 18 euros

1. Dipositeu al c/c 2100-0760-56-0200175418 el total de l'Opció que hagueu escollit
2. Informació: a tots els centres del Pare Manyanet o bé a:
Entença, 301 - 08029 BARCELONA - Tel. 934 394 305 – sec.general@manyanet.org

CELEBRACIONS

Tridu de preparació al **santuari de Sant Josep Manyanet, de Barcelona**, a la **Capella Panteó dels Màrtirs**

9 D'OCTUBRE, a les 19 h:

El testimoni dels màrtirs en l'Any de la Fe

Celebració de l'Eucaristia presidida pel P. Josep Roca, s.f. nebot del nou beat Pere Roca

10 D'OCTUBRE, a les 19 h:

Itinerari martirial dels Màrtirs per la família

Celebració de l'Eucaristia presidida pel P. Josep M. Blanquet, s.f., vice-postulador de la Causa

11 D'OCTUBRE, a les 19 h:

Màrtirs per Crist, màrtirs per la família

Celebració de l'Eucaristia presidida pel P. Jesús Díaz Alonso, s.f., superior general

ACTES CENTRALS

12 D'OCTUBRE

A les 16.30 h:

Celebració de la Paraula en una església de la ciutat

A les 18.30 h, a la Tarraco Arena Plaça:

Representació de la Passió de Sant Fructuós i dos diaques, primers màrtirs de l'Església a Espanya

13 D'OCTUBRE

A les 12 h:

Solemne cerimònia de la Beatificació dels Servents de Déu JAUME PUIG I XIX COMPANYS

14 D'OCTUBRE

A les 19 h:

a la Santa Església Catedral Basílica de Barcelona:

Celebració de l'Eucaristia d'acció de gràcies presidida per l'Emm. i Rvdm. Sr. Lluís Martínez Sistach, cardenal arquebisbe Metropolità de Barcelona